

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 121g/2026

privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor articolului 329 alin. (1) din Codul de procedură penală
(*procedura de prelungire a arestului preventiv*)

CHIȘINĂU
6 august 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 iunie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 august 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 329 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Nicu Șendrea, în interesele dlui Vladimir Chitorog, în dosarul nr. 1-34/2026, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul Leova.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Nicolae Zaharia de la Judecătoria Hâncești, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei

3. Pe rolul Judecătoriei Hâncești se află cauza penală de învinuire a dlui Vladimir Chitorog de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 284 alin. (1) (*crearea sau conducerea unei organizații criminale*) și 243 alin. (3) lit. a) și b) (*spălarea banilor*) din Codul penal.

4. La 13 mai 2026, procurorul s-a adresat instanței de judecată cu un demers prin care a solicitat prelungirea arestului preventiv.

5. În ședința din 15 mai 2026, dl avocat Nicu Șendrea a ridicat, în interesele dlui Vladimir Chitorog, excepția de neconstituționalitate a articolului 329 alin. (1) din Codul de procedură penală.

6. Printr-o încheiere din 20 mai 2026, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea - în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 177

Actul prin care se aplică măsura preventivă

„[...]

(2) Arestarea preventivă, arestarea la domiciliu, liberarea provizorie a persoanei pe cauciune și liberarea provizorie a persoanei sub control judiciar se aplică numai conform hotărârii instanței de judecată emise în baza demersului procurorului. Arestarea la domiciliu, liberarea provizorie pe cauciune și liberarea provizorie a persoanei sub control judiciar se aplică de către instanță ca alternativă a arestării preventive, în baza demersului organului de urmărire penală sau la cererea părții apărării.

[...]”

Articolul 186

Termenul ținerii persoanei în stare de arest și prelungirea lui

„[...]

(9) Prolungirea termenului de arest preventiv se dispune cu respectarea condițiilor stabilite de prezentul cod pentru aplicarea inițială a măsurii de arest preventiv. Suplimentar, la soluționarea demersului privind prelungirea termenului de arest preventiv, judecătorul de instrucție sau, după caz, instanța de judecată are obligația să examineze dacă, pentru înlăturarea riscurilor ce au determinat aplicarea măsurii de arest preventiv, este suficientă aplicarea altor măsuri preventive neprivative de libertate și dacă există sau nu temeiuri relevante și suficiente pentru prelungirea măsurii de arest preventiv.

[...]”.

Articolul 304

Demersurile privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicării măsurilor procesuale de constrângere

„(1) Temei pentru începerea procedurii de autorizare a efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicării măsurilor procesuale de constrângere îl constituie ordonanța motivată a organului investit cu astfel de împuterniciri, în conformitate cu prezentul cod, și demersul procurorului prin care se solicită acordul pentru efectuarea acțiunilor respective.

(2) Partea descriptivă a ordonanței va conține: descrierea faptei incriminate, locul, timpul și modul săvârșirii acesteia, forma vinovăției, consecințele infracțiunii în baza cărora se stabilesc acțiunile de urmărire penală sau măsurile speciale de investigații necesare pentru a fi efectuate, rezultatele care trebuie să fie obținute în urma efectuării acestor acțiuni/măsuri, termenul de efectuare a acțiunilor respective, locul efectuării lor, responsabilii de executare, metodele de fixare a rezultatelor și alte date ce au importanță pentru adoptarea de către judecătorul de instrucție a unei hotărâri legale și întemeiate. La ordonanță se anexează materialele ce confirmă necesitatea efectuării acestor acțiuni/măsuri.”

Articolul 308

Examinarea demersurilor privind aplicarea față de învinuit a arestării preventive, arestării la domiciliu sau prelungirea duratei arestării învinuitului

„(1) Constatând insuficiența altor măsuri preventive neprivative de libertate pentru înlăturarea riscurilor prevăzute la art.176 alin.(1) și necesitatea aplicării față de învinuit a măsurii arestării preventive, arestării la domiciliu ori de a prelungi durata Ținerii sub arest, procurorul înaintează în instanța judecătorească un demers. În demersul procurorului se indică fapta care face obiectul învinuirii, prevederile legale în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, circumstanțele, însoțite de probe pertinente, din care rezultă bănuiala rezonabilă că învinuitul a săvârșit fapta, circumstanțele care justifică insuficiența altor măsuri preventive, motivele, temeiurile și necesitatea de aplicare a arestării preventive sau a arestării la domiciliu potrivit condițiilor și criteriilor stabilite la art.176, 185 și 186, argumentele și circumstanțele de fapt și lista probelor în susținerea demersului, precum și faptul că învinuitului i s-au explicat consecințele generate de încălcarea măsurii preventive. La demers se anexează toate materialele și probele care confirmă sau infirmă insuficiența altor măsuri preventive, temeiurile de aplicare a arestării preventive și a arestării la domiciliu.

(2) Înainte de a fi depuse la judecătorul de instrucție, demersul cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii arestării preventive sau a arestării la domiciliu, împreună cu toate materialele și probele anexate la acesta, care confirmă sau infirmă temeiurile de aplicare sau prelungire a măsurii, se prezintă în prealabil învinuitului asistat de apărător sau apărătorului său, care confirmă în scris că a luat cunoștință de acestea. În cazul în care învinuitul refuză sau dacă avocatul se află în imposibilitate să ia cunoștință de demers, de materialele și probele anexate la acesta, procurorul consemnează acest fapt și transmite neîntârziat demersul, materialele și probele anexate la acesta judecătorului de instrucție, care, la solicitarea învinuitului ori a avocatului său, le va oferi acestora suficient timp pentru a lua cunoștință de conținutul lor înainte de începerea ședinței.

(3) Demersul de arestare se depune la judecătorul de instrucție cu cel puțin 24 de ore până la expirarea termenului de reținere, iar în cazul minorului – cu cel puțin de 5 ore până la expirarea termenului de reținere. Demersul de prelungire a arestării se depune cu cel puțin 5 zile până la expirarea termenului de arestare. În caz de nerespectare a acestor termene, judecătorul de instrucție, fără a convoca ședința, printr-o încheiere motivată, respinge demersul.

(4) Demersul cu privire la aplicarea sau prelungirea arestării preventive ori a arestării la domiciliu se examinează fără întârziere de către judecătorul de instrucție, în ședință închisă, cu participarea procurorului, avocatului, învinuitului, cu excepția cazului în care învinuitul se eschivează de la participarea la judecată sau de la urmărirea penală și este anunțat în căutare. La ședință pot participa reprezentantul legal al învinuitului și martorii invitați de procuror sau de învinuit ori de avocat. Procurorul asigură participarea la ședința de judecată a învinuitului reținut, înștiințează avocatul și reprezentantul legal al învinuitului, precum și martorii invitați de acesta. Învinuitul sau avocatul înștiințează martorii invitați de el. În cazul neprezentării avocatului înștiințat, judecătorul de instrucție îl asigură pe învinuit cu avocat din oficiu în conformitate cu Legea nr.198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Neprezentarea martorilor invitați din partea procurorului, a învinuitului sau a avocatului său nu împiedică examinarea demersului.

(5) Învinuitul, inculpatul poate solicita examinarea demersului privind aplicarea, prelungirea arestării preventive sau a arestării la domiciliu în ședință publică. Judecătorul de instrucție, consultând opinia procurorului, dispune examinarea demersului în ședință publică. În cazul în care există circumstanțele prevăzute la art.18, judecătorul de instrucție poate respinge prin încheiere motivată cererea de examinare a demersului în ședință publică.

(6) La deschiderea ședinței, judecătorul de instrucție anunță demersul care va fi examinat și exercită dispozițiile prevăzute la art.355–362 și 364, care se aplică în mod corespunzător. Procurorul este obligat să motiveze bănuiala rezonabilă și temeiurile de aplicare a arestării preventive. Omiterea unei asemenea obligații constituie temei de respingere a demersului. După prezentarea materialelor de către procuror, partea apărării poate prezenta oricare materiale relevante la caz, care, în mod obligatoriu, se anexează la materialele cauzei. Ultimul cuvânt i se oferă învinuitului.

(7) În urma examinării demersului, judecătorul de instrucție sau, după caz, instanța de judecată adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea demersului și, după

caz, dispune aplicarea, prelungirea, revocarea sau înlocuirea, față de învinuit, a măsurii arestării preventive ori a arestării la domiciliu. Încheierea se înmânează procurorului și învinuitului. În baza încheierii, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată emite un mandat de arestare, de prelungire, înlocuire sau de revocare a arestării preventive sau a arestării la domiciliu, care se înmânează (câte un exemplar) procurorului, învinuitului și administrației locului de deținere și care se execută imediat cu darea, după caz, în consemn la frontieră.

[...]

(9) Adresarea repetată cu demers privind aplicarea sau prelungirea măsurii arestării preventive sau a arestării la domiciliu în privința aceleiași persoane în aceeași cauză, după respingerea demersului precedent, se admite numai dacă apar circumstanțe noi și servesc temei pentru aplicarea sau prelungirea față de învinuit a măsurii de arestare preventivă sau a arestării la domiciliu.

(10) Judecătorul de instrucție are dreptul să soluționeze chestiunea cu privire la necesitatea alegerii unei măsuri preventive mai ușoare. În cazul pronunțării hotărârii privind liberarea provizorie a persoanei pe cauciune, învinuitul este ținut sub arest pînă cînd cauciunea stabilită de judecător nu va fi depusă la contul de depozit al procuraturii.”

Articolul 329

Rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă

„(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decît peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

(1¹) În cazul în care inculpatului îi este aplicată măsura arestului preventiv, judecarea cauzei penale se desfășoară în mod preferențial și în regim de urgență.

(2) În cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător. În cazul aplicării sau prelungirii măsurii preventive sub formă de arest sau de arest la domiciliu de către Curtea Supremă de Justiție, hotărârea acesteia poate fi atacată cu recurs, care se va examina de alți 3 judecători ai Curții Supreme de Justiție, cu citarea părților, care au dreptul de a depune referință asupra recursului declarat pînă la data fixată pentru judecarea acestuia. Neprezentarea părților sau nedepunerea referinței nu împiedică judecarea recursului declarat.”

[...]”

[în redactarea anterioară Legii nr. 111 din 11 iunie 2026]

Articolul 329

Rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă

„(1) La orice etapă a judecării cauzei, pînă la pronunțarea hotărârii asupra fondului cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decît peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

(1¹) În cazul în care inculpatului îi este aplicată măsura arestului preventiv, judecarea cauzei penale se desfășoară în mod preferențial și în regim de urgență.

„(2) Hotărârile instanței privind aplicarea, neaplicarea, revocarea sau înlocuirea arestării preventive ori a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata acesteia, precum și cele privind aplicarea liberării provizorii sau refuzul liberării provizorii pot fi atacate cu recurs în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară, care se judecă conform prevederilor art. 311 și 312, aplicate în mod corespunzător.

[...]”

[în redactarea Legii nr. 111 din 11 iunie 2026]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării susține că norma contestată conține formulări vagi și stabilește o procedură deficitară referitoare la prelungirea arestului preventiv, deoarece nu face trimitere expresă la articolul 304 din Codul de procedură penală, care obligă procurorul să emită o ordonanță, stabilește forma și conținutul demersului de aplicare/prelungire a măsurii de constrângere, necesitatea prezentării probelor, dreptul părților de acces prealabil la dosar/demers și aplicarea garanțiilor stabilite de articolul 308 din Cod.

10. În opinia autorului sesizării, norma contestată contravine articolelor 4, 16, 20, 23, 25, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate vizează articolul 329 alineatul (1) din Codul de procedură penală. După ridicarea excepției, Parlamentul a adoptat Legea nr. 111 din 11 iunie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea mecanismelor de combatere a corupției, a criminalității financiare și a criminalității organizate), publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 273-276 din 24 iunie 2026. Prin articolul III pct. 17 din această Lege au fost modificate alineatele (1) și (2) ale articolului 329 din Codul de procedură penală (a se vedea § 8 supra).

15. Curtea menționează că, potrivit articolului 3 din Codul de procedură penală, în cadrul procesului penal se aplică legea procedurală în vigoare la momentul efectuării actului procesual. Legea nr. 111 din 11 iunie 2026 nu conține dispoziții tranzitorii care să deroge de la această regulă. Totodată, redactarea actuală a articolului 329 alineatul (1) menține soluția normativă criticată de autorul excepției sub aspectul pretensei lipse a unei trimiteri exprese la articolele 304 și 308 din Cod. Prin urmare, Curtea va reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate articolul 329 alineatul (1) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 111 din 11 iunie 2026.

16. Prevederile contestate, în forma lor actuală, nu au făcut anterior obiectul controlului de constituționalitate.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care procurorul a solicitat prelungirea arestului preventiv. Astfel, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei penale în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 145 din 21 noiembrie 2024, § 23).

19. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 4 (*drepturile și libertățile omului*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 25 (*libertatea individuală și siguranța persoanei*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

20. Deși autorul sesizării invocă mai multe dispoziții constituționale, argumentele expuse în motivarea sesizării relevă că critica de neconstituționalitate vizează, în esență, pretinsa afectare a articolelor 23 și 25 din Constituție.

21. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție poate fi invocat dacă se constată aplicabilitatea acestuia împreună cu un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 73 din 20 iunie 2024, § 23).

22. Cu privire la articolul 25 din Constituție, Curtea reține că acest articol stabilește două exigențe constituționale referitoare la prelungirea arestului preventiv. Pe de o parte, acesta prevede că prelungirea arestului poate avea loc numai „în condițiile legii”, iar pe de altă parte, stabilește limita maximă a duratei arestului preventiv - de 12 luni. Sintagma „în condițiile legii” din articolul 25 alin. (4) din Constituție stabilește competența Parlamentului de a reglementa procedura de prelungire a arestului preventiv. În exercitarea acestei competențe, legislatorul beneficiază de o marjă de apreciere, cu condiția ca reglementarea adoptată să asigure garanțiile minime inerente dreptului la libertatea individuală.

23. Referitor la argumentul autorului că dispozițiile contestate stabilesc o procedură deficitară referitoare la prelungirea arestului preventiv, Curtea constată că la articolul 329 alin. (1) din Codul de procedură penală Parlamentul a stabilit competența instanței de judecată de a dispune, la orice etapă a judecării cauzei și până la pronunțarea hotărârii asupra fondului, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

24. În acest context, Curtea reține că articolul 329 alin. (1) din Codul de procedură penală trebuie analizat în ansamblu cu celelalte prevederi relevante ale Codului, inclusiv articolul 186 din Codul de procedură penală, care reprezintă norma generală referitoare la condițiile și termenele prelungirii măsurii preventive. Astfel, articolul 186 alin. (9) prevede că prelungirea termenului arestului preventiv se dispune cu respectarea condițiilor stabilite de Cod pentru aplicarea inițială a măsurii de arest preventiv.

25. Potrivit Codului de procedură penală, arestarea preventivă poate fi aplicată în cazurile și în condițiile prevăzute în articolul 176 din Cod, luând în considerare și dacă: (i) învinuitul, inculpatul nu are loc permanent de trai pe teritoriul Republicii Moldova; (ii) învinuitul, inculpatul a încălcat condițiile

altor măsuri preventive aplicate în privința sa ori a încălcat ordonanța de protecție în cazul violenței în familie; (iii) există probe suficiente asupra faptului că învinuitul, inculpatul, aflându-se în libertate, prezintă un risc iminent pentru securitatea și ordinea publică (a se vedea articolul 185 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală).

26. Totodată, la articolul 308 din Codul de procedură penală Parlamentul a detaliat procedura de examinare a demersurilor privind aplicarea față de învinuit a arestării preventive, arestării la domiciliu sau prelungirea duratei arestării învinuitului. Astfel, Codul de procedură penală prevede că prelungirea arestului preventiv poate fi dispusă numai în baza unui demers al procurorului adresat instanței de judecată (articolele 186 alin. (10) și 308 alin. (1) din Cod), stabilește termenul în care procurorul este obligat să depună acest demers înainte de expirarea duratei arestului preventiv (articolul 308 alin. (3) din Cod), impune procurorului obligația de a demonstra că temeiurile și riscurile care au justificat aplicarea măsurii preventive continuă să existe (articolul 185 alin. (2) din Cod), garantează dreptul învinuitului și al apărătorului de a lua cunoștință, într-un termen rezonabil înainte de ședință, de demersul procurorului și de materialele care îl justifică (articolul 308 alin. (2) din Cod), precum și asigură examinarea demersului de către judecător în cadrul unei ședințe contradictorii, cu participarea procurorului, a învinuitului și a apărătorului acestuia (articolul 308 alin. (4) din Cod). Aceste garanții corespund exigențelor constituționale privind controlul judiciar efectiv al continuării privării de libertate.

27. Curtea constată că critica autorului nu vizează lipsa unor garanții în procedura de prelungire a arestului preventiv, ci opțiunea legislatorului de a nu prevedea expres, în norma contestată, obligația procurorului de a emite o ordonanță în cazul prelungirii arestului preventiv. Sub acest aspect, Curtea reține că obligația emiterii unor ordonanțe în cazul măsurilor procesuale de constrângere, stabilită de articolul 304 din Codul de procedură penală, reprezintă o chestiune de configurare a procedurilor penale, aflată în competența Parlamentului. Articolul 25 alin. (4) din Constituție nu impune ca Parlamentul să stabilească obligația procurorului de a emite o ordonanță, suplimentar la demersul de prelungire a arestului. Această normă constituțională stabilește doar că prelungirea arestului poate avea loc în condițiile legii și fără a depăși termenul maxim de 12 luni. Totodată, din garanțiile dreptului la libertate individuală rezultă obligația procurorului de a demonstra că temeiurile și riscurile care au justificat aplicarea măsurii preventive continuă să existe. Constituția nu precizează însă forma actului procesual prin care procurorul trebuie să sesizeze instanța și nici nu impune ca această justificare să fie realizată printr-o ordonanță, această opțiune ținând de competența legislativă a Parlamentului.

28. Curtea reiterează că legislația procesual-penală nu poate să exceleze în texte explicative. Principiul preeminenței dreptului pretinde ca legile să fie interpretate și aplicate ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, nu în mod izolat și prin ignorarea altor norme relevante. Norma contestată trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea DCC nr. 172 din 7 decembrie 2023, § 18).

29. Prin urmare, din analiza abstractă a prevederilor contestate, Curtea nu reține existența unei ingerințe în articolul 25 din Constituție. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nici articolul 23 din Constituție nu este incident.

30. Astfel, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și f), (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 329 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea Legii nr. 111 din 11 iunie 2026, ridicată de dl avocat Nicu Șendrea, în interesele dlui Vladimir Chitorog, în dosarul nr. 1-34/2026, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul Leova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 6 august 2026
DCC nr. 127
Dosarul nr. 121g/2026*